

sanat eserlerinin tin bilimleri, Dasein çözümlemesi ve insanın yeryüzündeki varoluşunun anlaşılması kapsamında incelenmesine ve yorumlanmasına özel bir önem vermişlerdir. Dilthey yalnız anlamayı tin bilimlerinin bir yöntemi olarak temellendirmeye çalıştığı metodolojik çalışmalarında değil, Goethe, Hölderlin, Leissing, Novalis gibi şairlerin şiirlerini, şiir ve hayat bağlamında değerlendirdiği, hayatın şiire, şiirin hayata yansısılarını örneklediği *Şiir ve Yaşantı*'da⁸ edebiyata, insanı, insan varoluşunu, insanın yer yüzündeki anlamını ve yeryüzüne kattığı anlamı anlamada özel bir yer vermiş, bir başka çalışmasında da sanatı "varoluşu anlamamanın organonu" olarak tanımlamıştır. "*İfade ve temsil edici sanat, yaşantılarımızı ve dolayısıyla içlerinde kuşatılmış halde olduğumuz bu yaşantıların dar çerçevesini genişletir. O, karanlık ve sert iç gözlemlerde içerilmiş yaşama bağlamını, yeniden üretimin aydınlık, yumuşak sferine yükseltir. O, yaşamın bizim duyusal doğa bilimsel kavrayışımızdan daha güçlü bir kavrama potansiyeli içerisinde nasıl görüldüğünü gösterir ve yaşamımızı özgül, gündelik faaliyetlerimizin dar çerçevesinden daha ötelere çeker, varoluş ufkumuzu genişletir. Sanat sayesinde kendimizi yaşam karşısında serbest bir konumda buluruz. Böylece varoluş ufkumuz birbirlerini bütünlleyen bir çok büyük dahinin yarattıklarıyla sınırsızca genişler.*"⁹

Hermeneutikle edebiyatın buluşması eski çağlara kadar geri gider. Antik Yunan'da Hesiodos ve Homeros gibi şairlerin metinlerinin eğitici bir işlevle çocuklara okutulması ve yorumlanması buna örnek olarak verilebilir. "Yunanistan'da, şairlerin yorumlanması sanatı (*hermeneia*), eğitim sisteminin ihtiyaçlarından türemiştir. Grek aydınlanma çağında, Homeros'un ve diğer şairlerin esprili ve eleştirel yorumu, Grekçe konuşulan yerlerde çok sevilen entelektüel bir eğlenceydi."¹⁰ Platon, şairleri "tanrıların tercümanı" olarak nitelediği *İon*'da,¹¹ aynı zamanda bir şairi anlamamanın ne anlama geldiğini de tartışarak *hermeneuein* eylemi üzerinde çözümlemelerde bulunur. *Devlet* diyalogunda ise Hesiodos ve Homeros gibi şairlerin masallarının çocuklar ve gençler üzerinde yaratabileceği olumsuz etkilere değinir.¹² Sanki hermeneutiğin ve edebiyatın bu ilk buluşma noktasında "hermeneutik", "çocuk" ve "edebiyat" kavramları bir araya gelmiş gibidir.

2. Bir Çocuk Edebiyatının Olanığı: Çocukluğu Anlamak

Anlama insan hayatının temelidir. Onu yalnız eğitimsel bir yaşantı, zihinsel bir süreç olarak görmek yeterli değildir. Anlayamama veya yanlış anlama durumu insan hayatını çıkmaza sokan, çekilmez hale getiren bir nitelik de gösterebilir. Gündelik hayatımız, anlama ve anlaşılma ağları üzerinde gerçekleşir. Konuşurken, gazete okurken, televizyon seyrederken, alışveriş yaparken, evimize gelip giderken, tarihsel, kültürel ve geleneksel kökleri olan bir anlam, anlama ve anlaşılma noktasından hareket ederiz. Doktor hastasını anlayamazsa tedavi edemez, avukat müvekkilini anlayamazsa haklarını savunamaz, şoför yoldaki işaretleri anlayamazsa kaza yapar, öğretmen öğrencisini anlayamazsa gerektiği gibi eğitmez, öğrenci dersini anlayamazsa başarılı olamaz, tüccar müşterisini anlayamazsa iflas eder. Bu örneklerin gösterdiği temel nokta, anlamamanın insan hayatındaki temel konumudur. İnsanın başarı ve ba-